

XXI. DÖNEM

(23 Şubat 1975 – 28 Şubat 1976)

Odamızın 21. Genel Kurulu, dört gün süren Türkiye Bilimsel ve Teknik IV. Kongresinin hemen ardından 23 Şubat Pazar günü saat 10.⁰⁰'da Ankara Türk-İş Toplantı Salonu'nda gerçekleştirilmiştir. Gündem gereği, Genel Kurulu Oda Yönetim Kurulu Başkanı Murat TURAN açmıştır. Açılış konuşmasının ardından Genel Kurul Başkanlık Divanı;

Divan Başkanı	Turan DÜNDAR
Divan Başkan Yrd.	Özgen TAŞDEMİRCİ
	Murad ÇAKIL
Yazmanlar	Emrullah YILDIRIM
	Mehmet ŞAHİN
	M. Fehmi YILDIRIM
	Rasih ŞERİF

şeklinde oluşturulmuştur. Daha sonra söz alan konuklardan TMMOB Yönetim Kurulu Başkanı Teoman ÖZTÜRK ana hatlarıyla; Türkiye'de yaşanan emperyalist düzenlemelerden, haşhaş, petrol ve Ege Kıta Sahaneliği sorunları üzerinde süre giden oyunlardan, hakların ancak ve ancak kendi ellerimizle alınabilirliği ve bunun içinde tek çözümün sendikal örgütlenme olduğundan bahsetmiştir. Teoman ÖZTÜRK'ün konuşmasını, saygı duruşu ve gelen kutlama yazılarının okunması izlemiştir. Odamızın 21. Genel Kuruluna konuk olarak katılan CHP Milletvekili Süleyman GENÇ de, Genel Kurul delegelerine hitaben bir konuşma yapmıştır.

Gündemin diğer maddelerine geçilmiş ve Genel Kurulca Bütçe ve Öneriler Komisyonları oluşturulmuştur. Komisyonlar çalışmalarına devam ederken Genel Kurul delegelerine; Yönetim Kurulu çalışma raporunu Yazman Üye Çetin UYGUR, muhasebe raporunu Sayman Üye Atılgan SÖKMEN ve Denetleme Kurulu raporunu denetçi Çelik TEKİN aktarmıştır. Bu raporların eleştirisi üzerine söz alan Bekir KUTLU, Orhan BAYKARA, Ali KARAKURUM, Memduh ÖZKOÇAK ve Seçkin İNCEEFE ana hatlarıyla;

- Özel sektörde çalışan üyelerimizle Yönetim Kurulunun yeterince ilgilenmediğinden,
- Madencilikle ilgili kuruluşların yönetimine atanarlarda, mesleki uzmanlaşmanın olmadığından,
- Çalışma raporunda ülkenin ve madenciliğin genel sorunlarından bahsedildiği ancak Odamızca öngörülen çözüm önerilerinin bulunmadığından bahsedilmiştir.

Çalışma raporuna yönelik eleştirileri Yönetim Kurulu adına Murat TURAN cevaplamıştır. Çalışma raporunu bir el kitabı olarak düşünüldüğünü, dolayısıyla bir referans niteliğinde biçimlendirildiğini; bu nedenlerle ayrıntılara inilmediğini belirtmiştir. Bu konuşmaların ardından oya sunulan çalışma ve denetleme raporları oy çokluğu ile ibra edilmiştir.

Gündemin dilek ve öneriler bölümünde, önce oluşturulan komisyonun raporları incelenmiş, daha sonra delegelerden gelen dilek ve öneriler Genel Kurulda tartışmalara açılmıştır. Bu görüşmeler sonucunda aşağıda belirtilen konular Genel Kurul onayına sunulmuş ve kabul edilmiştir.

- Üye aidatlarının yardım fonu dahil 30 TL. olmasına,
- Geçmiş yıllar aidatlarının toplam 500 TL. üzerinde olan üyeler hakkında, alacakların tahsisi bakımından Odanın yasal yollara başvurması,
- TMMOB'ne ödenecek üye aidat miktarlarının yeni Yönetim Kurulu tarafından bütçe göz önünde tutularak saptanması,
- TMMOB Genel Kuruluna gidecek delegelerin Yönetim Kurulu tarafından saptanması,

Gündemin son maddesi olan seçimlere geçilmiştir. Yapılan seçimler sonucu 21. dönem Oda Organları şu şekilde belirlenmiştir.

Oda Yönetim Kurulu

Asil Üyeler	
Murat TURAN	148 oy
Çetin YEMYEŞİL	144 oy
Çetin UYGUR	144 oy
Ömer YENEL	143 oy
Ender PEKDEMİR	143 oy
İsmail KIROĞLU	140 oy
Atılgan SÖKMEN	138 oy

Oda Denetleme Kurulu

Asil Üyeler	
Çelik TEKİN	144 oy
Çetin ONUR	140 oy
Mehmet ŞAHİN	139 oy

Oda Onur Kurulu

Asil Üyeler	
M. Şükrü GÖK	145 oy
Hamdi UĞUR	143 oy
Savaş AKDİK	143 oy
İbrahim BOZAN	139 oy
Tahsin YALABIK	135 oy

TMMOB Yönetim Kurulu

Çetin UYGUR	140 oy
Yalçın ÇİLİNGİR	139 oy

Ender PEKDEMİR	137 oy
----------------	--------

TMMOB Denetleme Kurulu

Kemal KOÇKAN	136 oy
Çetin ERTEN	133 oy

TMMOB Onur Kurulu

Vural SEZER	138 oy
-------------	--------

Divan Başkanı Turan DÜNDAR seçim sonuçlarını Genel Kurula açıkladıktan sonra Odamızın 21. Genel Kurulu sona ermiştir. 23 Şubat 1975 tarihinde toplanan Odamız Yönetim Kurulu ilk toplantısı sonucunda görev dağılımını şu şekilde gerçekleştirmiştir.

Başkan	Murat TURAN
II. Başkan	Ömer YENEL
Yazman Üye	Çetin UYGUR
Sayman Üye	Atılgan SÖKMEN
Üyeler	İsmail KIROĞLU
	Çetin YEMYEŞİL
	Ender PEKDEMİR

Dönem içerisinde Yönetim Kurulunda herhangi bir istifaya rastlanılmamıştır. Ancak 1 Ağustos 1975 tarihinde işlerinin yoğunluğunu mazeret olarak gösteren Çetin UYGUR'un yerine Yönetim Kurulu Yazman Üyeliğine Çetin YEMYEŞİL getirilmiştir.

Oda Yönetim Kurulu göreve gelir gelmez, IV. Bilimsel ve Teknik Kongrede yaşanan bir polemikle uğraşmak zorunda kalmıştır. Odamızın IV. Kongresine, her Kongrede olduğu gibi, protokol ve çok sayıda kuruluş yöneticisi davet edilmiştir.

Kongreye protokol yazısı ile davet edilen, ancak iş yoğunluğu nedeniyle katılamayan kişilerden birisi de Anayasa Mahkemesi Başkanı Muhittin TAYLAN'dır. Bu nedenle IV. Kongreye aşağıdaki kutlama mesajını göndermiştir.

*"Sayın Murat TURAN
Maden Mühendisleri Odası Başkanı*

*Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi'ne işlerim dolayısıyla gelemediğim için özür diler, nazik çağrınıza teşekkür ederim. Ülkemiz, maden kaynakları bakımından zengin sayılacak ülkeler arasında yer aldığı ve yeterince teknik adama sahip olduğu halde, bu kaynaklardan gereği gibi yararlanamamaktadır. **Madenlerimiz bilimsel verilere göre devlet eliyle işletilmedikçe kişisel çıkarların aracı olmaktan kurtulamayacak ve yeterince üretim sağlanamayacaktır.** Maden mühendislerimizin ve bilim adamlarımızın konuyu kongrenin adına yakışır bir biçimde inceleyeceğinde kuşku yoktur.*

Kongre çalışmalarının başarılı geçmesini diler sayın Konuklara, değerli konuşmacılarla Maden Mühendislerimize saygılar sunarım.

*Muhittin TAYLAN
Anayasa Mahkemesi Başkanı"*

Bu mesajda koyu olarak yazılmış cümle dönemim iktidar partisi, Adalet Partisi tarafından saldırılara hedef olan cümle olmuş ve belli bir süre polemiklere neden olmuştur. Dönemin Anayasa Mahkemesi Başkanı olan Muhittin TAYLAN geçmişten gelen tutarlı davranış ve söylevleri ile AP tarafından kara listeye alınmış bir bürokrattır. Fırsat kollayan AP, bu kutlama mesajından hareketle saldırıya geçmiştir. Radyo ve televizyona yansıyan eleştiriler, Mart 1975 tarihli Madencilik Dergisinde şu şekilde belirtilmiştir.

"Adalet Partisi Cumhuriyet Senatosu Grubu Başkan Vekilleri Ömer UCUZAL ve Oral KARAOSMANOĞLU, madenlerin devletleştirilmesi konusunun bir siyasi tercih meselesi olduğunu bildirmişlerdir.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Muhittin TAYLAN'ın bu konudaki bir demecini eleştiren UCUZAL ve KARAOSMANOĞLU, Anayasa'nın 130 ve 132'nci maddeleriyle, 44 sayılı kanun hükümleri karşısında böyle bir demeci üzüntüyle karşıladıklarını belirtmişlerdir.

"Sayın TAYLAN'ın madenlerin devletleştirilmesi konusuyla ilgili bu beyanını, kendisinin halen işgal etmekte olduğu en yüksek mahkeme başkanlığı makamının ciddiyetiyle bağdaştıramıyoruz." diyen Adalet Partisi Cumhuriyet Senatosu Grubu Başkan Vekilleri, şöyle devam ettiler.

"Sayın başkanın belli bir konuda ihsas'ı rey'de bulunmasından ne beklediğini anlamakta güçlük çekiyoruz."

UCUZAL ve KARAOSMANOĞLU, bu tür tutum ve davranışlarının, yargı organlarına karşı duyulması gereken saygının yitirilmesine yol açabilecek nitelikte olduğunu da öne sürdüler."

Durumu değerlendiren Oda Yönetim Kurulu radyo ve televizyona da yansıyan bir basın toplantısı düzenleyerek aşağıdaki bildiriye sunmuştur;

"Maden Mühendisleri Odası 21. Genel Kurulu ve Türkiye Madencilik Bilimsel ve Teknik Kongresi sonuçlanırken şu gerçeği bir kez daha vurgulayarak ortaya koymuştur.

DOĞAL KAYNAKLARIMIZIN GERÇEK SAHİBİ HALKTIR.

Sanayileşmenin kanı olan madensel hammadde kaynaklarımız Osmanlı İmparatorluğu döneminden bu yana emperyalist ülkelerin denetimi altındadır. Bu denetim kaynaklarımızın aranmasından üretilmesine ve tüketimine kadar uzanmaktadır.

Madencilik sektörü genel sanayileşme süreci içinde gerçek yerine oturtulmamıştır. Oturtulamamasının temel nedeni de ülkemizde 1960'lar sonrası sanayileşme hareketi

olarak emperyalist ülkelerin ülkemizde uyguladıkları montaj ve tüketim sanayi türleri olmasdır. Ülke sanayinin bu çarpıklığı doğal olarak ülke madenciliğimizin de niteliğini belirlemiştir.

1971 sonrası dünya tekellerinin ihtiyaçlarını karşılamak üzere yeraltı kaynaklarının üretiminin, üretimi hızlandırılmış madencilik sektörü yatırımları, bir önceki yıla oranla beş katına çıkarılmış, kuruluş sayısı 288'den 511'e fırlamıştır.

Bu arada madencilik yasası emperyalist ülkelerin gereksinimlerini karşılayacak niteliğe eriştirilmiştir.

Kamu İktisadi Kuruluşları öncelikle kâr getiren kuruluşlar haline dönüştürülmüş daha sonra "HALKA AÇIK KURULUŞLAR" ismi altında özel sektöre devri işlerliğine geçilmiştir.

Bu işlerlik özünde yabancı tekellerin denetim ve kontrolü altındaki yerli kuruluşların yeraltı kaynaklarımıza sahip olmasından başka bir şey değildir.

MADENLERİMİZ BLİMSEL VERİLERE GÖRE DEVLET ELİYLE İŞLETİLMEDİKÇE KİŞİSEL ÇIKARLARIN ARACI OLMAKTAN KURTULAMAYACAK ve YETERİNCE ÜRETİM SAĞLANAMAYACAKTIR.

Anayasa Mahkemesi Başkanı Sayın Muhittin TAYLAN'ın bu görüşüne içtenlikle katılıyoruz. Burada şunu da vurgulamak gerekir ki kişisel çıkarlar sözcüğü emperyalist ülkelerin çıkarlarıyla bütünleşen bir avuç azınlığın çıkarıdır.

Emperyalist sömürü doğrudan yatırımlar ve pazar ilişkileri içinde sürdürüldüğünden ve de madensel hammadde üretimimiz ülke sanayi girdisi olmadığı sürece üretimin arttırılması bir anlam taşımayacaktır.

MADENLERİMİZİN DEVLETLEŞTİRİLMESİ BİR SİYASİ TERCİH MESELESİDİR.

Sayın Muhittin TAYLAN'ın kongremize gönderdiği görüşü bir siyasi tercih meselesi olarak ele alıp eleştiren AP Senato Grup Başkan Vekilleri bu görüşlerinde haklıdırlar. Ancak, siyasi tercihin halktan yana mı yoksa emperyalizmin çıkarlarıyla bütünleşen bir avuç azınlıktan yana mı olduğunu da belirtmek zorundadırlar. Açıklamalarının bütünü halktan yana bir siyasi tercihi benimsemediklerini göstermektedir. Kaldı ki; Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı'nın madencilik bölümünde belirtilen kamulaştırma işlemine evet demişlerdir. Enerji sorunu nedeniyle ve stratejik nedenlerle bağlanan bu kamulaştırmanın bir dönem yanında olanlar bugün karşı çıkıyorlarsa nedenini emperyalist ülkelerin içine düşmüş oldukları bunalımda aramak gerekir.

Dünya nüfusunun % 30'unu barındırırken üretilen madensel hammaddelerin % 86'sını tüketen emperyalist ülkeler bugün yer altı kaynakları bakımından yoklar ülkesi durumundadırlar. Bu ABD'de % 40, AET'de % 75 ve Japonya'da %90 oranında dışa bağımlılığa ulaşmıştır. Bunun doğal sonucudur ki, madensel hammadde kaynaklarına sahip geri bıraktırmış ülkeler açık tehditlere, saldırılara ve hatta politik oyunlarla iktidar değişikliklerine uğramaktadır.

Bu oyunları bozmak, ülkesinden ve halkından yana çıkmak her geri kalmış ülke aydınının temel görevidir. Sayın Anayasa Mahkemesi Başkanı'nın bu görevi yerine getirişi ona karşı olan saygının yitirilmesini değil yücelmesini getirir.” denilmiştir.

Yönetim Kurulunun çalışmalarını yönlendiren ilkeleri 21. Genel Kurul, ana çizgileriyle belirtmiştir. Yönetim Kurulu göreve başlarken, bu ilkeleri netleştirerek ilk toplantılarından birinde karara bağlamış ve 25 Nisan 1975 tarihinde gerçekleştirdiği Danışma Kurulunda açıklamıştır. Bu ilkeler;

- Maden Mühendisleri ve ülke sorunlarına ilişkin uğraşıda, sorunları birbirinden soyutlayarak değil, birbirleri ile ilişkileri içinde çözümlenmeye çalışmak ve öneriler geliştirmek, özen gösterilmesi gereken en önemli ilkelerden biri olmalıdır.

- Ekonomik, demokratik ve sosyal haklar mücadelesinin, tüm çalışanların mücadelesi ile birlikte sürdürülmesi, uyulması gereken bir başka önemli ilke olmalıdır. Bu uğraşının öncelikle teknik eleman kitlesi içinde sürdürülmesi, bu ülkenin bir ön koşuludur.

- Kamuoyu üzerindeki demokratik baskı görevinin sürdürülmesinde, TMMOB ve diğer teknik eleman örgütleriyle sağlanacak birliktelik, üçüncü önemli ilke olmalıdır.

- Mesleki sorunlarımızın salt Oda bünyesi içinde değil, yurt sorunları içinde uğraş veren diğer meslek örgütleriyle birlikte ağırlıklı ele alınması, dikkat edilmesi gereken ilkelerden biri olmalıdır.

- Politik iktidarla olan ilişkilerde, ülke ve çalışanların yararına olan girişimleri destekleme, karşı girişimleri ise ortaya çıkarma mücadelesinde; bu uğraşmayı özellikle mesleki örgütler bütünselliği içinde ve TMMOB düzeyinde sürdürmek, ilkelerden sonuncusu olmalıdır.

1975 yılı içinde iktidarda olan MC Hükümeti, çalışanlar üzerinde kurdukları baskılar Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Selahattin KILIÇ aracılığı ile madencilik sektörüne de yansımıştır. Etibank, TKİ ve özellikle Zonguldak Kömür Havzası'nda yaşanan personel kıyımı tüm mühendislerin ve teknik personelin ortak sorunu olması nedeniyle Odamızın etkin olarak rol aldığı, TMMOB bünyesinde Ortak Hukuk Bürosu oluşturularak çalışmalarını yürütmüştür. Kıyıma uğrayan üyelerimiz bu Ortak Hukuk Bürosu kanalıyla Danıştaya başvurma şeklindeki yasal haklarını kullanmışlardır. 22. dönem içinde sonuçlanan bu hukuk mücadelesinde birçok mühendis ve üyelerimiz tekrar işyerlerine ve işlerine dönebilmişlerdir.

Dönem içinde Yönetim Kurulumuzca yürütülen bazı çalışmalar, Madencilik Dergisinde olduğu gibi, TMMOB Yayın Organı "Birlik Haberleri"nde de yer almıştır. 1975 yılında tirajının 65.000-70.000 olduğunu bildiğimiz (o günlerdeki birçok popüler gazetenin dahi üzerinde bir tiraj) Birlik Haberlerinde yer alan Odamız çalışmaları şunlardır.

Sayı	Tarih	Makale Başlığı
10	28 Mart 1975	Zonguldak Kömür Havzası'ndaki İş Kazalarının Nedenleri

11	11 Nisan 1975	Ege Kita Sahanlığı Ardındaki Gerçek
11	11 Nisan 1975	Ülkemizde Enerji Topyekün Bir İç ve Dış Sömürü Alanıdır.
14	23 Mayıs 1975	BORAKS: Stratejik Madenlerimiz Kimlerin Elinde.
17	4 Temmuz 1975	Milliyetçilik, Milliyetçi Cephe, Silah Ambargosu ve ABD'ne Artan Krom İhracatımız
18	18 Temmuz 1975	Ticaret Bakanlığı'nda Gözetme Şirketleri ile İlgili İlginç Bir Toplantı Yapıldı.
20	15 Ağustos 1975	Afşin-Elbistan Entegre Projesi
22	12 Eylül 1975	Yılan Deri Değiştirdi.
24	10 Ekim 1975	Wolfram Kaynaklarımız ve Yaklaşan Tehlike
24	10 Ekim 1975	Enerji Raporu
25	24 Ekim 1975	Tükenen Antimuan Kaynağımız ve MC Hükümetinin Antimuan Politikası
26	7 Kasım 1975	Dünya Enerji ve hammaddeler Politikaları
27	21 Kasım 1975	Zonguldak Kömür Havzası'ndaki İş Kazalarının En Aza İndirilmesi için Öneriler
29	19 Aralık 1975	Barit Kaynağımız ve İzlenen barit Politikası

Görüldüğü gibi 1975 yılı boyunca, somut sorunlar gündeme geldikçe madencilikimizi konu alan, ancak Birlik Haberlerinde yayınlanmayan yazılar, Madencilik Dergisinde yayınlanmıştır. Dönem içinde en çok ses getiren ve ilgi çeken Odamız çalışması ise Bor Mineralleri Araştırma Grubu'nun ürettiği "Bor Mineralleri Piyasası" çalışmasıdır.

Odamızın 21. döneminde yaşanan diğer önemli olayları şu şekilde sıralamak mümkündür;

- Yönetim Kurulumuz göreve gelir gelmez Madencilik Dergisi Yayın Kurulunu belirlemiştir. Buna göre Yayın Kurulu; Çetin ONUR, Süleyman ÖZERK, Levent YENER, Seçkin İNCEEFE, Oktay YALGIN, Ali LÜLECİ ve Orhan BEKTİMUROĞLU'ndan oluşturulmuştur.

- Odamızın TMMOB Yüksek Onur Kurulu adayı Vural SEZER, TMMOB Genel Kurulunda TMMOB Yüksek Onur Kurulu Asil Üyeliğine atanmıştır.

- 28 Ekim 1975 Salı günü Zonguldak-Karadon Bölgesi'nde meydana gelen grizu patlaması sonucu, 16 işçinin hayatını kaybetmesinin ardından, Oda Yönetim Kurulumuz Zonguldak'ta "İş Kazalarının Temel Nedenleri ve Alınması Gereken Tedbirler" konulu bir forum düzenlemiştir. Forumda, üyelerimiz yöneticiler ile karşı karşıya gelmiş ve bir anlamda yöneticilerden hesap sorulması koşulları yaratılmıştır.

- 1975 yılında Odamızın TMMOB Onur Kurulu Adayı Vural SEZER, TMMOB Genel Kurulu sonrası TMMOB Onur Kurulu Üyesi olarak seçilmiştir. Yine dönem içinde Oda üyemiz İbrahim MUCUK TMMOB TKİ İşyeri Temsilciliği görevini yürütmüştür.

- 1975-80 arasında oldukça büyük ses getiren ve 65.000-70.000 tirajı ile mühendis-mimarların dışında da okuyucu kitlesine ulaşan TMMOB Birlik Haberlerinin Yayın Kurulunda Ömer YENEL görev almıştır.